

Predikan

Kristi förklarings dag 2017, årg. 3

Psalmer: 165, 10, 668, 406, 359, 165:3

Pär-Magnus Möller

Temat och texterna denna söndag vill berätta vem Jesus är. Det är mäktiga och mustiga texter – de är som scener i en dramatisk föreställning. Och kanske är det just så vi skall se dem.

När jag år 2010 var i Oberammergau och såg passionsspelen där, (– jag kan ju göra reklam om att vi åker dit 2020, så man kan redan nu boka om man vill följa med – ring expeditionen), så stannade själva den ordinarie berättelsen om Jesu lidande upp då och då – och mitt på scenen öppnade sig en annan scen där man kunde se en symbolisk stillbild ur GT som gestaltades av skådespelare. Denna bild ville fördjupa förståelsen av vad som skedde. Till exempel kunde man vid korsfästelsescenen se kopparormen i öknen – alla som såg på ormen blev räddade. Genom dessa bilder förstod vi på ett djupare sätt vad korset betydde. Vi förstod dramat på ett mer fullödigt sätt.

Jag tänker att dagens texter har något av denna funktion över sig. De är berättelser, bilder, som vill hjälpa oss fördjupa förståelsen av vem Jesus verkligen är.

Menar jag då att det som hände på förklaringsberget bara är bilder och inte har hänt i verkligheten – Det beror på vad man menar med frågan. Jag tror fullt och fast att den erfarenhet lärjungarna hade av Jesus är sann – det vittnar ju Petrus senare om i ett av sina brev. Men när vi med ord skall beskriva det obeskrivbara talar våra formuleringar alltid om något annat än det orden säger – de talar om en djupare verklighet bortom orden, bortom det yttre skeendet. Det är viktigt att vi kommer ihåg att det är så.

Det är därför jag tror vi skall närma oss dagens texter just som scener vilka vill fördjupa dramat – så att vi kan förstå det vi inte kan förstå med våra ord – scenerna är fyllda av symboler och tecken som vill hjälpa oss att greppa det som orden inte alltid kan förmedla – låter det rimligt?

Ett vanligt exempel skulle kunna vara när en man beskriver sin älskade kvinna; han säger i drömmande ton att hon är som en ros. Vad betyder det? Blomsterhandlaren tänker kanske om henne att hon är ett tillskott i kassan eftersom rosor är dyra, sjuksystemen som just lagt om såren på ett barn som sprungit i rosenrabatten kanske tänker att hon är en stickig typ, och den som inte

förstår bilder tänker att hon är lång, grön, taggig med rött blossande hår. Självtänker den förälskade mannen bara att hon är underbar eftersom rosor är underbara och han saknar ord för att beskriva det underbara.

Jag tänker att det är just det som lärjungarna efteråt gjorde när de försökte beskriva vad som skedde där på berget. De beskrev helt enkelt sin upplevelse. Vad är det då de vill berätta bortom orden som är viktigt för oss att förstå?

En viktig sak som vi lär oss handlar om vem Jesus är i förhållande till den judiska historien. Jesu sammanhang helt enkelt. Låt oss därför bege oss till ca 1200 f.Kr. och ut i Sinai öken för att förstå.

Mose går upp på berget för att hämta stentavlorna med alla bunden på. Där uppe möter han Gud. Han går ner från berget med ett möte som förvandlat honom och gjort hans ansikte skinande – hans ansikte lös så mycket att man var tvungen att täcka över det för att de andra inte skulle förgås. Vad är det för underlig händelse? Jag tror vi skall förstå den berättelse som så att Mose hade fått en så djup kunskap om Gud att hans väsen var genomglödgat av den. Han hade buden med sig, men han visste att buden var mer än regler att följa, buden var ett tecken på att det en dag skulle komma en person som skulle fullborda buden och uppenbara Guds innersta väsen och vilja för alla folk. Denna kunskap var för svår för folket att ta emot – den bländade dem – Moses visste saker som folket ännu inte var reda att ta emot – folkets ökenvandring var inte klar än. Men på ett sätt var Mose ökenvandring klar. Han gick med folket fram till att man kunde se in mot det förlovade landet – men han fick inte komma in... det gjorde inte Mose något – han hade redan sett vad som skulle ske – därför gick han i tro och han dog i tro.

Vad var det Moses hade sett där uppe på berget och som förvandlat hans väsen? Jo, han hade mött Jesus – han hade mött Elia, han hade mött de förvirrade lärjungarna Petrus, Jakob och Johannes – och han hade förstått Guds plan. Han var helt enkelt på förklaringsberget i ett tidlöst möte.

Med den insikten kan vi än djupare förstå Mose ilska när han kommer ner från berget och folket gjort en kalv av guld som de tillbad... men vi kan också förstå varför han tordes gå upp för berget igen och hämta nya tavlor – han visste att Gud inte skulle svika sitt löfte, att Gud var barmhärtig på ett sätt som folket ännu inte kunde förstå. Sanningen doldes alltjämt för dem bakom skynket Moses hade gömt sitt ansikte, sin kunskap, sin upplysning i.

Vi möter i GT också Elia. Elia var profet och var också en gång uppe på berget. Gud hade sagt åt honom att han skulle möta honom där. Vi läser om stället:

1 Kung 19:11-13: *Herren svarade: "Gå ut och ställ dig på berget inför Herren. Herren skall gå fram där." En stark storm som klöv berg och krossade klippor gick före Herren. Men Herren var inte i stormen. Efter stormen kom ett jordskalv. Men Herren var inte i skalvet. Efter jordskalvet kom eld. Men Herren var inte i elden. Efter elden kom ett stilla sus. När Elia hörde det gömde han ansiktet i manteln och gick ut och ställde sig vid ingången till grottan.*

Vem var det Elia mötte där i det stilla suset – eller som det står på hebreiska: Ljudet av en tystnad?

Ja, vem var det som gav oss en helt ny bild av vem Gud var – vem var det som lät oss se in i hans djupaste väsen? Profeten Jesaja skriver om honom så här: *Han fann sig i lidandet, han öppnade inte sin mun. Han var som lammet som leds till slakt eller tackan som är tyst när hon klipps, han öppnade inte sin mun.*

I GT framställs Gud ofta som Herren Sebaot – han som för de himmelska härarna fram, han som var obesegbar kung, han som var mäktigast av alla Gudar. Det var så man på den tiden kunde förstå Gud – stridsguden JHVH. Men Gud var mer än detta – han var inte bara en evig kung över den här stridande världen – han skulle en dag komma med ett nytt rike, ett fridens rike, ett hoppet rike – ett rike där manteln som fläckats av blod skulle brännas upp.

Vi känner det riket genom Jesus – han var det tysta lammet som fördes till slakt, han var den som kom ridande på fredens djur åsnan, han var den som möter oss i den kärlek som saknar ord – tystnaden.

När Elia i den tystnaden tillsammans med Moses mötte Jesus förstod han sitt uppdrag; att trösta folket och ge det hopp. Elias liv slutade med att han for i en vagn upp till himmelen – detta för att folket skulle förstå att innan tiden fullbordades skulle han återvända igen och visa på denna Messias han mötte på förklaringsberget... och vi känner igen hans återvändande i Johannes döparen... han är Elia, den som skulle gå före Messias – berättar ju Jesus för lärjungarna.

Mose som representerar lagen och Elia som representerar profeterna hade båda mött Jesus på förklaringsberget – det är därför vi förstår att, när vi läser om Mose eller Elia, vi måste göra det i ljuset av Jesus. Det är först genom hans kärlek till oss som vi kan förstå deras ärende; lagen och profeterna. På Mose och Elia tid var folket ännu inte redo att ta emot allt – de kunde inte förstå – men när tiden var inne uppenbarade han sig för världen så att vi alla kunde förstå vad de talade om.

Det Petrus och Jakob och Johannes förstod där uppe på berget var att Jesus var av evighet, att vi kan läsa om honom i de gammaltestamentliga skrifterna, att vi kan möta honom här i det obeskrivliga troslyuset eller i den talande tystnaden, i

barmhärtigheten, i den självutgivande kärleken. Nu, förstod de tre förvirrade lärjungarna, var tiden inne; löftena skulle äntligen fullbordas, snart skulle evangelium nå alla folk... och de gick ner för berget tillsammans med Jesus – nu fylla av en insikt som ännu inte gick att förmedla med ord – men som är det evangelium vi känner som kristen tro – och som också har blivit vår djupaste erfarenhet av Gud – en erfarenhet som både går att leva och att dö på.

Nedanför berget väntade människorna. Deras liv var fyllda av sår och sorg. De längtade men såg ännu inte... men snart skulle de bli berörda av himmelriket – de skulle se att Gud var mitt ibland dem och att han inte övergett dem – oss.

Om det handlar dagens evangelium.

